Setrvání Centra TOPTEC v Turnově podporuje i hejtman Libereckého kraje

27.2.2023 - Luděk Svoboda | Akademie věd České republiky

Centrum TOPTEC je pracovištěm Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. Vzniklo v roce 2011 a během pouhé jedné dekády si vybudovalo vynikající jméno nejen v regionu, ale také na mezinárodním „kolbišti“. „Jako aplikační pracoviště se zaměřuje na ultrapřesnou a speciální optiku a spolupracuje s mnoha partnery z průmyslové sféry. Soustřeďuje se tedy hlavně na transfer poznatků a vývoje do praxe,“ vyzdvihuje ředitel Ústavu fyziky plazmatu AV ČR Radomír Pánek a dodává, že například pro sondu Solar Orbiter, kterou Evropská kosmická agentura v únoru 2020 vypustila ke Slunci, vyvinulo a vyrobilo dvě hlavní zobrazovací zrcadla teleskopu-koronografu METIS.

Slova Radomíra Pánka potvrzuje předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová, která do Centra TOPTEC zavítala mimo jiné při svých návštěvách pracovišť: „Jde o špičkové regionální centrum, které se svými inovacemi prosazuje i v zahraničí. Jeho umístění v Turnově není náhodné a má své opodstatnění.“ Již před staletími se totiž ve zdejším regionu obráběly drahé kameny. Později zde vyrostly generace optiků, za Rakouska-Uherska vznikla první továrna na brýlová skla, poté legendární Vývojová optická dílna AV ČR.

Nové prostory: doma je doma
Laboratoře Centra TOPTEC se nacházejí v prostorách bývalé firmy DIOPTRA. Její vlastníci souhlasili s tím, že se areál částečně zbourá a některé budovy přemění na bytové domy. Radomír Pánek vysvětluje, že Ústav fyziky plazmatu AV ČR musel řešit, jak by se zdejší pracovníci mohli do konce roku 2025 přemístit do nových prostor: „Nejvhodnějším řešením je výstavba vlastních prostor. Vzniknou tak nové čisté laboratoře, čímž zajistíme i vyšší kvalitu výzkumu.“

Jednání vyústila v zakoupení pozemku v blízkosti současného „bydliště“ Centra TOPTEC. O jeho zachování a rozvoj v Turnově se výrazně zasadil i místní starosta Tomáš Hocke. Podle jeho názoru je přínos aplikačního pracoviště pro město i liberecký region velký: „Rozvoj Centra TOPTEC včetně jeho spolupráce s firmou CRYTUR, výrobcem opto-elektronických řešení pro vědecké a průmyslové aplikace na bázi syntetických krystalů, podpoří i další podobné aktivity s vysokou přidanou hodnotou.“Pomoc Centru TOPTEC přislíbil na setkání s předsedkyní Akademie věd ČR také hejtman Libereckého kraje **Martin Půta**. Hovořili jsme s ním o regionální inovační strategii i konkrétní podpoře turnovského pracoviště.

Hejtman Libereckého kraje Martin Půta na setkání s předsedkyní Akademie věd ČR Evou Zažímalovou podpořil setrvání Centra TOPTEC v Turnově.

Co Libereckému kraji přináší spolupráce s Akademií věd ČR?
Spolupráce Akademie věd a jejích pracovišť s vědecko-výzkumnou základnou v našem kraji je pro nás důležitá. Zvláště v situaci, kdy máme před sebou v příštích letech přerod k ekonomice zaměřené hlavně na inovace. Věřím, že i v tomto ohledu bude Akademie věd aktivní a že najdeme cesty, jak spolupracovat na konkrétních projektech, inovacích a rozvoji nových firem.

V Libereckém kraji působí úspěšné firmy a organizace, které se věnují výzkumu, vývoji a inovacím. Jaké jsou hlavní cíle regionální inovační strategie, kterou Liberecký kraj vypracoval?
Podporujeme nejen tradiční odvětví, jako jsou sklářství a strojírenství. Důležité jsou i nové obory,

například se zaměřením na nanotechnologie. Před pěti lety jsme proto založili podnikatelský inkubátor Lipo.ink, jehož prostřednictvím inovativní firmy podporujeme. Z inkubátoru už vzešly některé první úspěchy. Jedna z firem nedávno vstoupila na burzu, další z našeho programu získala jako první takzvaného andělského investora, který se zasadí o její další rozvoj. Věřím, že jde o jednu z cest, jak můžeme motivovat mladé lidi, aby v kraji zůstávali a neodcházeli do nadnárodních firem.

Centrum TOPTEC spolupracuje s velkými společnostmi, jako jsou Airbus nebo Siemens. Jeho přítomnost v Turnově má pozitivní dopady například na automobilový průmysl…
Česko se potýká s tím, že vedle krajů a měst, jimž se daří, existují také regiony, které na tom s fungováním úspěšných firem a organizací nejsou nejlépe. Pro Turnov i náš kraj je Centrum TOPTEC důležité. Na jeho působení je navázáno hodně pracovních míst a také přítomnost zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním. Varianta, že by pracoviště přesídlilo třeba do Prahy, by pro náš kraj určitě nebyla dobrá zpráva.

Jak tedy výstavbu nových prostor podpoříte?
S vedením Akademie věd i Ústavem fyziky plazmatu jsme jednali o různých formách. Centrum TOPTEC má už vypracovanou dokumentaci pro územní rozhodnutí, vše je nyní ve fázi stavební přípravy. Je důležité, aby zdroje šly nejen z rozpočtu kraje, ale například i z Národního plánu obnovy nebo jiných dotačních programů. Jaké jsou v tomto směru možnosti, jsme řešili s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo Ministerstvem průmyslu a obchodu. Centrum TOPTEC prostě v Turnově zůstane.

https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Setrvani-Centra-TOPTEC-v-Turnove-podporuje-i-hejtman-Libereckeho-kraje